

3 Söndagen i Påsktiden

1 Årg. Ev. Joh. 10:1-10

I.N.J

Får och fårskötsel är det väl ingen av oss som har större erfarenhet av, kan jag tänka. Så när Jesus i Johannes 10:e kapitel talar om sig själv som *"den gode herden"* och om oss som fåren i hans hjord, kan bilden förefalla oss inte bara gammal, utan rentav förlegad. Och kanske ser vi för vår inre blick en tvålfager yngling vandra stillsamt genom ett vackert landskap med fåren vänsällt bråkande omkring sig. Och så tänker vi: Vad har det med mitt liv och min verklighet att göra? Är inte bilden färdig för den teologiska sophögen?

Nej, faktiskt inte. Människan är som fåret – hon behöver ledning för att inte fara vilse och gå undergången till mötes. Ett får utan herde, har inte särskilt högt överlevnadspotential. Särskilt inte i det dåtida Israels karga ödemark. Bara herden vet var det gröna betet finns och de friska vattenkällorna. Det handlar med andra ord om *liv eller död!* Det är ju därför Jesus tillämpar bilden av herden på sig själv och på det han har gjort för att vi inte skall gå evigt förlorade för Gud.

Alla kommer vi väl ihåg liknelsen om herden som ängsligt söker sitt förlorade får och när han väl hittat det *"blir han glad, lägger det över axlarna"* Luk 15:5) och bär det hem till fårfållan igen. Det är en bild som visar att Gud är en Gud som har hjärta för oss, som bryr sig och som inte skyr någon möda i världen att rädda oss från synd, förgängelse och evig död. Om varje människa på vår jord, som ju är skapad och återlöst av honom, säger han: Du fattas mig!

Det handlar alltså om Guds barmhärtighet idag! Och ordet *"barmhärtig"* – som är tyskt från början – är sammansatt av orden *"barm"* som betyder bröst och *"herz"* som betyder hjärta. Att Gud är barmhärtig betyder, enkelt uttryckt, att han har *"hjärtat på rätta stället"*. Därför är dagens latinska överskrift: *"Misericordias Domini"* som anspelar på orden i psaltarens 89:e psalm: *"Om Herrens nåd vill jag alltid sjunga"* (Ps. 89:2). Just detta bibelord slår an grundtonen idag på tredje söndagen i Påsktiden, *glädjen över att vi har en Gud som har hjärtat på rätta stället*. Och den barmhärtigheten är något som blev kött och blod, ja en person i Jesus Kristus! Han visar oss den *gode* herdens ansikte och förklarar för oss vad en *god* herde är.

Bilden av herden handlar alltså om *barmhärtighet*, men också om *realism!* Herdelivet på Jesu tid – skall du veta - var ett riktigt slitgöra och alls inte en miljö för tvålfagra ynglingar i vackra kläder! Det var ett tufft jobb, med obekväma arbetstid och förenat med tungt ansvar och stora faror. När som helst kunde vilddjur dyka upp. Då gällde det att vara modig och försvara hjorden – med livet

som insats. Och tjuvar som stal får, fanns det också. Så herdesysslan var verkligen ett arbete som krävde personligt engagemang och personligt risktagande. Och just därför är det en förträfflig bild av Jesus. Han är verkligen den *gode herden*. I kampen mot fördärvets alla makter har han offrat sig själv för vår skull. Precis som vi hör honom säga: *"Jag har kommit för att de skall ha liv, och liv i överflöd"*.

Så långt hänger vi väl med. Men sedan kanske vi tycker att bildväxlingen är i det häftigaste laget? Jesus talar inte bara om sig själv som *"den gode herden"* utan också som *"grinden in till fåren"*. Kan han inte bestämma sig? Det är väl ändå stor skillnad på en herde och en dörr. Jovisst! Men de två bilderna kompletterar varandra. När Jesus säger att han är *herden*, så betyder det att han är den som ensam kan leda oss till den himmelska fårfållan. Men han är också *dörren* som leder dit in. Frälsningen beror på honom och det han gjort för oss på sitt kor och genom sin uppståndelse. Därför är han himlaporten, den som ingen människa kan öppna utifrån, i egen kraft. Bara Jesus kan det. Och han öppnar den inifrån, av idel barmhärtighet!

Kanske tycker vi det är lite nedsättande att bli liknade vid får. Ordet *"fårskalle"* känner vi ju till. Och om något är riktigt dumt kallar vi det *"fåraktigt"*. Men det är egentligen inte sant och inte heller snällt sagt. Får har ju en enastående förmåga att känna igen sin herde. Precis som Jesus säger: *"Fåren hör hans röst"*. De är inte lättlurade! Kommer någon annan i herdens ställe, en främling, följer de honom inte *"utan springer ifrån honom, därför att de inte känner igen främmande röster."* Fåret har alltså urskillningsförmåga. Frågan är om vi har det? Är vi med andra ord *rätt fåraktiga*?

I vårt evangelium idag använder Jesus ordet *"känner"*. På grekiska är det ett mycket kraftfullt ord. Det handlar inte om att *"känna till"*, ha ett *"hum om"* eller *"veta ungefär"*. Nej, att fåren känner herden och herden känner fåren och *"ropar på dem med deras namn"*, visar att det här är fråga om en personlig, ömsesidig och innerlig relation. Att *"känna"* eller att *"lära känna"* är viktiga ord i vårt Nya Testamente. Det visar att relationen till Jesus inte är av formell natur, utan nära, personlig, tillitsfull, levande, dynamisk. Man kan här tala om tron på Jesus som en *livsgemenskap*. Det stod ju så i vår predikotext, att vi skall *"ha liv, och liv i överflöd"*.

Till den *rätta fåraktigheten* kommer vi alltså bara om vi vill *lära känna* Jesus. Och det är ju möjligt. Vi har hans Ord. Varje söndag får vi lyssna till det och vi kan läsa och begrunda det därhemma! Vi har bönen. Det är ett hjärtats samtal med honom – inte en monolog – där vi har vårt på och söker få vårt igenom – utan också ett lyssnande och en vilsam tystnad. Och vi har nattvarden – mötesplatsen framför andra mellan Jesus och hans fårahjord. Kyrkan är också på sitt sätt en

fårfålla. Att bruka bönen och nådemedlen, att omsätta det vi fått i vardagen, det är att vara *rätt fåraktig*. Eller som Jesus säger i vårt evangelium: *”Den som går in genom mig skall bli räddad. Han skall gå in och han skall gå ut, och han skall finna bete”*.

Nu tänker du kanske, att du måste vara väldigt intelligent, bibelsprängd och ha en väldigt stark tro för att klara av det? Men, nej, säger jag! Du skall inte vara en *bokhylla*. Du skall vara *rätt fåraktig*. Och det är något annat det! Jag har som präst mött många enkla och vanliga kristna som rent intuitivt känner igen den gode herdens röst och märker om det är om Jesus det handlar eller inte. Egentligen är det ju inget svårt att vara *rätt fåraktig*. Relationen mellan Jesus och hans får beskrivs ju på ett lika enkelt som underbart sätt i evangeliet idag. Det stod ju om fåren att de *”hör hans röst, och han ropar på sina får med deras namn och för ut dem. När han har släppt ut sina får går han före dem, och fåren följer honom därför att de känner igen hans röst”*.

Ju mer jag lyssnar till evangeliets ord, ju mer jag tränar mitt öra i att höra, ju mer jag talar med Jesus i bönen och möter honom i nattvarden – ju mer förstår jag och lär mig skilja den gode herdens röst från främmande röster! Det finns vissa saker som den gode herden aldrig säger – och som de *rätt fåraktiga* därför alltid slår dövörat till för. Jesus skulle aldrig säga att du kan frälsa dig själv, aldrig att du kan nå himlen och det eviga livet i egen kraft, aldrig att du är din egen och kan göra som du vill med ditt liv, aldrig att du kan tro på vad du vill, aldrig att denna jord är allt och att det skall vara gott att leva annars kan det kvitta, aldrig att du klarar dig utan förlåtelsen och kan leva utan Guds nåd. Många andra säger det – mycket övertygande till och med – försåtligt inlindat i vältalighetens fraser. Men det är *främmande* röster. Och är vi *rätt fåraktiga* lyssnar vi inte på dem, utan säger som i psalmen som inledde vår gudstjänst: *”Jag hör hans röst, jag känner den och går ditt han vill kalla”*. Amen.

Psalmer: 157 v 1-3, 558, 375 v 3, 472
Skummeslöv, 2024-04-14